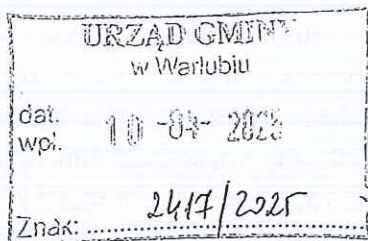

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

K6
25.04.2025
10-04-2025

WOP.73.14.2025.WR

Bydgoszcz, dnia 7 kwietnia 2025 r.

Wójt Gminy Warlubie
ul. Dworcowa 15
86-160 Warlubie

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w nawiązaniu do pisma z dnia 7 kwietnia 2025 r., znak: WOP.052.4.2025.WR, przekazującego według właściwości pismo Pani , dotyczące prośby o interwencję w związku z odczuwanym przez mieszkańców sołectwa Płochocinek zagrożeniem ze strony wilka *Canis lupus*, informuje co następuje.

W ww. piśmie Pani brak jest informacji w zakresie okoliczności poszczególnych zdarzeń z udziałem wilków, w tym dokładnego czasu, kiedy miały one miejsce, opisu miejsc zagryzienia psów, sposobu nadzoru nad psami, które zostały zagryzione, zastosowanych metod zabezpieczenia posesji przed wchodzeniem drapieżników, dowodów potwierdzających, że sprawcą zagryzienia był wilk, ewentualnych oznak chorobowych u wilków, w przypadku ich bezpośredniej obserwacji, zachowania wilka względem ludzi. Samo występowanie zdarzeń zagryzania psów przez wilki jest instynktownym zachowaniem tych zwierząt, wynikającym często z dążenia do eliminacji konkurencji do pokarmu i terytorium i nie wiąże się z bezpośrednim zagrożeniem dla ludzi. Występowanie tego typu zdarzeń wymaga jednak podjęcia pilnych działań mających na celu identyfikację i eliminację czynników przyciągających dzikie zwierzęta na tereny zamieszkałe oraz zwiększenia nadzoru nad zwierzętami domowymi.

Jednocześnie należy zauważyć, że wilk, choć jest drapieżnikiem, który z racji swoich uwarunkowań (rozmiar, uzębienie, szybkość) może być niebezpieczny dla człowieka, to jednak z reguły boi się ludzi i unika z nimi kontaktu (z natury jest zwierzęciem płochliwym). Spotkania na linii człowiek - wilk mają więc charakter incydentalny i na ich podstawie nie należy podsycać negatywnych emocji lokalnych społeczności, czy podejmować pochopnych działań zmierzających np. do eliminacji osobników w sytuacjach kiedy nie jest to zasadne. Oczywiście wszystkie niebezpieczne zdarzenia z udziałem wilków winny wymagać wyjaśnienia, a przede wszystkim natychmiastowej i zdecydowanej reakcji. Ocenę zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi w oparciu o różne zachowania wilków przedstawia załączona do pisma tabela, dostępna również pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/zalecenia-i-zasady-postepowania-w-odniesieniu-do-wilka-canis-lupus>. Istotne jest, aby należycie dokumentować zdarzenia konfliktowe z udziałem wilka, o czym informował już Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

w piśmie z dnia 26 października 2023 r., znak: DZP-WG.600.101.2023.AS, przekazanym za pomocą poczty elektronicznej do wszystkich gmin.

W związku z zagryzieniem trzech psów na terenie sołectwa Płochocinek ważne jest, aby okoliczni mieszkańcy wdrożyli działania pozwalające zapobiec przyzwyczajeniu się wilków do wchodzenia na tereny zamieszkałe oraz ewentualnym szkodom wyrządzanym przez wilki. Należy podkreślić, że podstawową formą ochrony dobytku przed ewentualnymi szkodami wyrządzanymi przez wilki jest jego zabezpieczenie. Dotyczy to również konieczności zapewnienia opieki nad psami i kotami, zakazu puszczania psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna, a także zakazu puszczania psów luzem w lesie. Zasadne jest również podjęcie przez gminę i jej mieszkańców działań mających na celu zabezpieczenie pojemników na odpady i kompostowników przed dostępem zwierząt w obszarach, w których bytują wilki. Zarówno psy znakujące zapachowo terytoria wilków, niezabezpieczone zwierzęta gospodarskie, jak i resztki jedzenia, mogą stanowić czynniki przyciągające wilki na tereny zamieszkałe przez ludzi. Ważne jest także, aby Gmina monitorowała, czy na jej terenie nie funkcjonują nęciska dla zwierząt drapieżnych, związane z fotografią. W przypadku wystąpienia ww. sytuacji wskazane jest jak najszybsze właściwe reagowanie na tego typu sytuacje.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody istnieje również możliwość uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazów wobec osobników wilka, w celu wyeliminowania powodowanego zagrożenia — np. na umyślne płoszenie czy zabijanie. Zezwolenia wydawane są przez właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (w zakresie umyślnego płoszenia) oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zakresie umyślnego zabijania). Zezwolenia takie mogą być wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunków chronionych oraz przy spełnieniu jednej z przesłanek indywidualnych jak na przykład ograniczenie poważnych szkód w mieniu, czy zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku gdy zagrożenie jest realne oraz gdy spełnione są wszystkie przesłanki niezbędne do wydania zezwolenia, nie ma przeciwwskazań, aby takie zezwolenie uzyskać.

Niemniej jednak należy zaznaczyć, że ewentualne zezwolenia wydawane są wyłącznie na wniosek podmiotu zainteresowanego uzyskaniem stosownego odstępstwa — w przypadku ograniczenia szkód powinna być więc to osoba poszkodowana lub władze wykonawcze gminy (np. wójt), natomiast w przypadku potrzeby wyeliminowania zagrożenia dla ludzi powinny być to władze wykonawcze gminy (np. wójt). Wniosek zawierać powinien wszystkie informacje wymagane w art. 56 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.), tj.:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy;
- 2) cel wykonania wnioskowanych czynności;
- 3) opis czynności, na którą może być wydane zezwolenie;
- 4) nazwę gatunku lub gatunków, których będą dotyczyć działania, w języku łacińskim i polskim, jeżeli polska nazwa istnieje;
- 5) liczbę lub ilość osobników, których dotyczy wniosek, o ile jest to możliwe do ustalenia;
- 6) wskazanie sposobu, metody i stosowanych urządzeń do chwytania, odławiania lub zabijania zwierząt albo sposobu zbioru roślin i grzybów lub sposobu wykonania innych

czynności, na które może być wydane zezwolenie, a także miejsca i czasu wykonania czynności oraz wynikających z tego zagrożeń;

7) wskazanie podmiotu, który będzie chwycił lub zabijał zwierzęta.

Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku wniosków, w szczególności na odstępstwo od zakazu umyślnego zabijania, zagrożenie stwarzane przez zwierzę powinno być dokładnie udokumentowane (zdjęcia, notatki służbowe itp.). W przypadku gdy przyczyną wydania zezwolenia jest konieczność ograniczenia poważnych szkód, we wniosku należy wskazać w jaki sposób na danym terenie zabezpieczane są hodowle (w szczególności te, na których powstają szkody), czy mieszkańcy zwracali się w ostatnich latach do właściwych regionalnych dyrekcji ochrony środowiska o pomoc w zakresie zabezpieczania mienia, jak również jakie zostały odnotowane szkody wraz z informacją, czy zostały one zgłoszone do regionalnego dyrektora ochrony środowiska (do wniosku warto również dołączyć protokoły z szacowania szkód oraz w przypadku nie ubiegania się o odszkodowanie podać przyczyny takiej decyzji).

W sytuacji, gdy podstawą zezwolenia miałyby być wyeliminowanie zagrożenia dla życia ludzi, należy opisać zachowania wnioskowanego do ostrzału osobnika, a do wniosku dołączyć wszelkie posiadane dokumenty świadczące o istnieniu zagrożenia, tj. notatki służbowe z wizji terenowych, ze zgłoszeń telefonicznych, korespondencję, dokumentację fotograficzną itp.

Zasadnym jest również podkreślenie, że w sytuacjach nagłych, wymagających natychmiastowej interwencji, tj. zagrażających życiu bądź zdrowiu ludzi lub zwierząt, kiedy obiektywnie wniosek nie może być załatwiony w formie pisemnej, ww. decyzje mogą być wydane ustnie na podstawie art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku złożonego drogą telefoniczną. W tym celu należy skontaktować się telefonicznie z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (w zakresie płoszenia) lub Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska (w zakresie zabijania osobników), pod numery telefonów podane na stronach internetowych ww. urzędów.

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy odpowiada za szkody wyrządzone m.in. przez wilka, na podstawie art. 126 ustawy o ochronie przyrody. W celu uzyskania odszkodowania konieczne jest niezwłoczne zgłoszenie telefoniczne.

W związku z obecnością wilków na terenie gminy, należy również zwrócić uwagę na konieczność odpowiedniego zabezpieczenia zwierząt gospodarskich oraz hodowlanych w czasie ich wypasu. Jedną z prostych, a jednocześnie bardzo skutecznych metod zabezpieczenia zwierząt gospodarskich przed atakami wilków jest użycie fladr, czyli linek lub taśm z przymocowanymi kawałkami materiału w jaskrawych barwach, którymi ogradza się teren. Tut. Organ w ramach projektu realizowanego na podstawie umowy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu zakupił fladry, w związku z czym można składać wnioski o nieodpłatne przeniesienie własności tych rzeczy. W związku z powyższym osoby, których zwierzęta gospodarskie/hodowlane narażone są na ataki wilków, mogą zgłaszać się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w celu otrzymania ww. zabezpieczeń.

W celu łagodzenia konfliktów na linii człowiek – wilk, a także współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zostały przedstawione zalecenia i zasady postępowania w odniesieniu do wilka *Canis lupus*, na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,

pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/zalecenia-i-zasady-postepowania-w-odniesieniu-do-wilka-canis-lupus>.

Należy zaznaczyć, że w przypadku stwierdzenia nietypowego zachowania wilka, noszącego znamiona agresji względem ludzi, np. gdy zwierzę jest chore na wściekliznę, zastosowanie w pierwszej kolejności ma ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), zgodnie z którą zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Potrzeby te obejmują również sprawy związane z bezpieczeństwem obywateli, dlatego też zapewnienie bezpieczeństwa lokalnej społeczności spoczywa w głównej mierze na tym organie.

Ponadto w przypadku uzasadnionego podejrzenia wystąpienia wścieklizny lub innych chorób zakaźnych u zwierząt, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektoratu Weterynarii (<https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/wsciekliзна>) zalecane jest powiadomienie właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w załączeniu przekazuje ulotki, które pozwolą zainteresowanym mieszkańcom gminy zapoznać się z podstawowymi informacjami nt. wilka (*Canis lupus*). Ponadto zawierają informacje o możliwości uzyskania odszkodowania w przypadku wyrządzanych przez osobników tego gatunku szkód. Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/ulotki-o-zwierzetach-pod-ochrona-od-rdos-w-bydgoszcz> istnieje możliwość pobrania ww. broszur informacyjnych w wersji elektronicznej.

Dodatkowo na stronie internetowej Stowarzyszenia Dla Natury „Wilk” pod adresem: <https://www.polskiwilk.org.pl/publikacje> dostępne jest wydanie IV publikacji opisującej charakterystyczne zachowania tych zwierząt i ciekawostki na temat wilków pt.: „Po sąsiedzku z wilkami” (S. Nowak, R. W. Mysłajek) oraz publikacja zawierająca informacje o sposobach zabezpieczania zwierząt gospodarskich przed atakami wilków pt.: „Poradnik ochrony zwierząt hodowlanych przed wilkami” (S. Nowak, R. W. Mysłajek).

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

dr inż. *Włodzisław Mochnikowski*
Regionalny Konsultant Przyrody w Bydgoszczy

Załączniki:

1. Ulotki informacyjne nt. wilka
2. Ocena zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi w oparciu o różne zachowania wilków
3. Wskazówki dotyczące zachowania się na obszarach występowania dużych ssaków drapieżnych
4. Publikacja pt.: „Po sąsiedzku z wilkami” (S. Nowak, R. W. Mysłajek), wyd. III

Otrzymuje:

1. Wójt Gminy Warlubie (pismo + załączniki + ulotki 100 szt.)
2. aa

Do wiadomości:

Pani: pismo + załączniki + ulotki 20 szt.)

Sprawę prowadzi: Weronika Rejt, tel.: 52 50-65-666, wew. 6071, e-mail: weronika.rejt@bydgoszcz.rdos.gov.pl

Ocena zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi w oparciu o różne zachowania wilków. Zalecane działania wg LCIE

Zachowanie	Ocena	Zalecane działania
Wilk wielokrotnie pozwala ludziom na podchodzenie do siebie na odległość około 30 m i mniej.	Wymaga szczególnej uwagi. Wskazuje na silną habituację. Możliwe uwarunkowanie pokarmowe.	Wnikliwa analiza sytuacji i przyczyn! Rozważyć użycie środków odstraszających (kule gumowe i pociski hukowe) oraz zniechęcających do korzystania z resztek pokarmu.
Wilk wielokrotnie podchodzi do ludzi na odległość mniejszą niż 30 m. Przejawia zainteresowanie ludźmi.	Wymaga szczególnej uwagi, sytuacja niebezpieczna. Uwarunkowanie pokarmowe i silna habituacja, może prowadzić do rozwoju zachowań zuchwałych! Istnieje ryzyko zranienia.	Wnikliwa analiza sytuacji i przyczyn! Należy szybko wdrożyć działania odstraszające (kule gumowe i pociski hukowe) Jeśli działania odstraszające są nieskuteczne – usunięcie wilka. Likwidacja przyczyn!
Wilk zaatakował lub zranił człowieka nie będąc sprowokowanym.	Sytuacja skrajnie niebezpieczna	Usunięcie wilka (odtów lub odstrzał). Wnikliwa analiza przyczyn i ich likwidacja!

Ocena zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi w oparciu o różne zachowania wilków. Zalecane działania wg LCIE

Zachowanie	Ocena	Zalecane działania
Wilk przechodzi blisko zabudowań w nocy.	Nie ma zagrożenia.	Nie ma potrzeby podejmowania działań.
Wilk przechodzi w zasięgu wzroku od zabudowań podczas dnia	Nie ma zagrożenia.	Nie ma potrzeby podejmowania działań.
Wilk nie ucieka natychmiast po zobaczeniu ludzi lub pojazdów. Zatrzymuje się i przygląda.	Nie ma zagrożenia	Nie ma potrzeby podejmowania działań.
Wilk jest wielokrotnie widywany przez dłuższy czas (kilka tygodni) w odległości mniejszej niż 30 m od zamieszkałych domów.	Wymaga uwagi. Możliwość wystąpienia silnej habituacji albo uwarunkowania pokarmowego	Wnikliwa analiza sytuacji i przyczyn. Poszukać atraktantów (np. resztek pokarmu) i usunąć je. Rozważyć użycie środków zniechęcających do korzystania z resztek pokarmu.

Z wilkami po sąsiedzku

Zasady zachowania się na obszarach występowania dużych ssaków drapieżnych

Dzięki wprowadzonej w 1998 r. ochronie gatunkowej wilki osiedliły się w tych miejscach Polski, w których zostały wcześniej wytępione. Niekiedy ich nieobecność trwała ponad 200 lat, nic zatem dziwnego, że powrót tego dużego drapieżnika wywołuje dużo emocji, niepokój, a często najprawdziwszy strach wśród lokalnych społeczności. Ten strach, szczególnie o bezpieczeństwo najbliższych, może być podsycany nierzetelnymi informacjami przekazywanymi przez osoby zainteresowane z różnych względów powrotem do polowań na ten gatunek. Aby uniknąć rozprzestrzeniania się półprawd i fałszywych informacji o relacjach ludzko-wilczych przygotowaliśmy poniższe zasady zachowania się na obszarach występowania tych drapieżników oraz postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych.

Wilki najczęściej są płochliwe i unikają kontaktu z ludźmi. Jednak jak każde inne dzikie zwierzęta, mogą zachować się nieobliczalnie jeśli są spanikowane, chore lub zranione, a szczególnie wówczas gdy zostaną oswojone (zhabituowane) poprzez takie działania, jak regularne dokarmianie (pojawia się wówczas uwarunkowanie pokarmowe) lub w wyniku zabrania szczenięcia z lasu i wychowywania przez człowieka. Dla bezpieczeństwa ludzi, ale też dla dobra wilków, niezmiennie ważne jest unikanie działań, które zachęcają drapieżniki do przebywania w pobliżu zabudowań lub uzależniają je od pokarmu dostarczanego przez człowieka.

Życie i rekreacja na obszarach zamieszkałych przez wilki

Jak wynika z badań telemetrycznych, polegających na zakładaniu zwierzętom obroży z nadajnikami umożliwiającymi śledzenie ich lokalizacji, dzikie wilki poszukując pokarmu podchodzą w pobliże ludzkich osad lub innych miejsc naszej aktywności. Zwykle nawet nie zdajemy sobie sprawy z ich obecności. Odchodzą szybko bez powodowania jakichkolwiek problemów. Niekiedy atakują zwierzęta gospodarskie, ale nie jest to objaw przyzwyczajenia się do ludzi, lecz naturalna reakcja inteligentnego drapieżnika na łatwy dostęp do słabo chronionego pokarmu. Więcej można się o tym dowiedzieć tutaj: <http://www.polskiwilk.org.pl/ataki-wilkow-na-inwentarz>.

Jednakże w szczególnych sytuacjach, najczęściej sprowokowanych przez ludzi, wilki przywykają do człowieka, mogą wówczas być uciążliwe, a w krańcowych przypadkach - niebezpieczne. Wilki nadmiernie przyzwyczajone lub zuchwałe w stosunku do ludzi należy usuwać z populacji, aby uniknąć eskalacji konfliktów. Na takie działanie zezwala polskie prawo i zgody na odstrzał takich osobników są wydawane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska po dostarczeniu odpowiednio uzasadnionego wniosku.

Oto zasady, których należy przestrzegać, aby uniknąć sytuacji, w której wilki oswajają się i zaczynają stwarzać problemy. Te same zasady obowiązują w stosunku do niedźwiedzi.

- NIGDY NIE DOKARMIAJ WILKÓW, nawet jeśli zwierzęta wyglądają na wychudzone i wymagające pomocy. Zamiast karmić lub próbować samodzielnie pomagać wilkowi, zawiadom natychmiast właściwą terenowo Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (RDOŚ) i skontaktuj się ze Stowarzyszeniem dla Natury „Wilk”.
- Mieszkając w pobliżu lasu przetrzymuj odpadki spożywcze w szczelnych pojemnikach z pokrywami. Resztki żywności pozostawione na kompoście poza ogrodzeniem posesji, w szczególności kawałki mięsa i wędlin, mogą zwabiać wilki. Zainstalowanie oświetlenia z czujnikami ruchu w pobliżu miejsc składowania odpadów kuchennych może odstraszać wilki od podchodzenia w ich pobliże.
- Jeśli jesteś turystą, spacerujesz po lesie, wędrujesz z plecakiem, biwakujesz w lesie, uprawiasz biegi terenowe lub inne rodzaje rekreacji aktywnej, jesteś zbieraczem grzybów lub jagód, nigdy nie pozostawiaj resztek żywności w koszach na parkingach leśnych, miejscach biwakowych, pod wiatami i w innych miejscach odpoczynku dla turystów, nawet jeśli wydaje się, że są one szczelne i regularnie opróżniane.
- Jeśli jesteś fotografem przyrodniczym lub myśliwym nigdy nie dostarczaj mięsa na nęciska przy czatowniach lub ambonach: ani szczątków martwych zwierząt dzikich i hodowlanych, ani też produktów zawierających mięsne składniki. Wilki, dzięki niezwykle czułemu węchowi, orientują się, że to człowiek dostarczył pokarm i mogą zacząć postrzegać ludzi jako dostarczycieli pożywienia.
- Jeśli pracujesz w lesie, jesteś np. pracownikiem zakładu usług leśnych, budowniczym dróg leśnych, instalatorem sieci energetycznych, nigdy nie pozostawiaj żywności w miejscu pracy. Pakuj wszystkie odpadki i zabieraj z sobą. Pozostawiona żywność może zwabiać drapieżniki w pobliżu pracujących w lesie ludzi.
- Jeśli jesteś leśnikiem lub pracownikiem parku narodowego i odpowiadasz za turystyczne udostępnianie terenów leśnych nie instaluj w lesie koszy na odpadki, lecz tablice zachęcające turystów do zabierania resztek jedzenia i opakowań po żywności ze sobą do domu.
- Bądź świadom, że jakkolwiek jest powód pozostawiania lub udostępniania resztek żywności w lesie lub w jego pobliżu, wilki, a szczególnie młode osobniki mogą uzależnić się od takiego źródła pokarmu i w efekcie przyzwyczaić się do ludzi, jako dostarczycieli pożywienia.
- Zawsze zwracaj uwagę i odpowiednio reaguj na sytuację z której wynika, że wilki regularnie żerują na pokarmie pozostawianym przez ludzi (nęciska, czatownie fotograficzne, kosze i doły na śmieci, kompostowniki, itp.). Zawiadom o tym natychmiast odpowiednią Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.
- Jeśli znajdziesz w lesie szczenię wilka NIGDY GO NIE DOTYKAJ ANI NIE ZABIERAJ Z SOBĄ, nawet jeśli wygląda na chore i skrajnie wycieńczone. Jeśli masz możliwość, zrób mu kilka zdjęć i zaznacz to miejsce w swoim telefonie (np. w Google Maps), albo zapamiętaj numer najbliższego słupka oddziałowego i natychmiast zawiadom właściwą Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i skontaktuj się ze Stowarzyszeniem dla Natury „Wilk”.
- Jeśli dowiesz się, że ktoś przetrzymuje nielegalnie wilka w niewoli, dla dobra swojego i sąsiadów, natychmiast zawiadom odpowiednią RDOŚ.

Psy i koty na obszarach występowania wilków

Dla ochrony swoich domowych pupili, ale też dla bezpieczeństwa mieszkańców lasu, właściciele psów i kotów powinni zawsze nadzorować swoich podopiecznych tam, gdzie mogą napotkać dzikie zwierzęta. W lasach zamieszkałych przez wilki i inne duże drapieżniki wałęsające się bez nadzoru psy i koty, interesujące się często resztkami wilczych zdobyczy, mogą znaleźć się w niebezpiecznej sytuacji. Wilki mogą potraktować wałęsające się i znakujące na leśnych drogach psy jak obce wilki, chcące zająć ich terytorium. Mogą wówczas zaatakować, poranić a nawet zabić psa, szczególnie gdy w pobliżu mają szczenięta. Od czasu do czasu wilki atakują też psy w sąsiedztwie, a nawet wewnątrz obejścia właściciela. Aby tego uniknąć:

- Nie pozostawiaj psiej lub kociej karmy na zewnątrz, w miejscach gdzie mogłaby być dostępna dla drapieżników. Może to zwabić to wilki w pobliże domostwa. Wilki mogą się przyzwyczaić do stałego źródła pokarmu, a następnie zranić a nawet zabić broniącego swojego pożywienia psa lub kota.
- Jeśli mieszkasz w obszarze zamieszkiwanym przez wilki trzymaj w nocy swoje psy i koty w domu lub w dobrze zabezpieczonych kojcach.
- Jeśli spacerujesz w lesie z psem, prowadź go zawsze na smyczy. Jest to nie tylko zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, ale także zapobiega oddalaniu się psa od właściciela. Zagubiony, biegający po lesie pies może szybko wpaść w tarapaty.
- Nigdy nie pozwalaj psu wychodzić poza teren gospodarstwa i swobodnie penetrować pobliskie lasy. Nawet jeśli nie zostanie zaatakowany przez drapieżniki w lesie, wilki mogą przyjść jego tropem pod zabudowania, zabić psa lub zaatakować inwentarz.
- Jeśli biwakujesz w lesie, nie pozostawiaj swojego psa bez nadzoru, nie przypinaj go też w nocy na smyczy koło namiotu lub przyczepy kampingowej.

Więcej o powodach zabijania psów przez wilki można przeczytać tutaj:

<http://www.polskiwilk.org.pl/wilki-i-psy>

Spotkania z wilkami

Wraz ze wzrostem zasięgu występowania populacji wilka w Polsce, wzrasta także prawdopodobieństwo napotkania tych drapieżników w lesie. Wilki są zazwyczaj bardzo ostrożne i płochliwe, ale także bardzo ciekawskie. Nic więc niezwykłego w tym, że wilk zatrzymuje się i przygląda z większej odległości i nie ucieka natychmiast po zobaczeniu człowieka. Nie jest to objaw agresji lecz raczej zaciekawienia. Podobnie zachowuje się wiele dzikich zwierząt.

Ataki wilków na ludzi są niezmiernie rzadkie, znacznie częstsze są ataki psów lub dzików, czy też wypadki postrzelenia ludzi przez myśliwych. Pogryzień ludzi, o których było głośno w 2018 r. w Bieszczadach i Puszczy Noteckiej, dokonały dwa młode wilki oswojone i uzależnione pokarmowo do człowieka. Oba zostały bardzo szybko odstrzelone w oparciu o zgody GDOŚ. Ludzie powinni zawsze pamiętać, że duże drapieżniki, jeśli próbuje się je oswajać lub dokarmiać, mogą okazać się niebezpieczne.

Jeśli spotkasz w lesie wilka, który podchodzi zbyt blisko (na odległość poniżej 30 m) lub przygląda się zbyt długo i nie czujesz się komfortowo w tej sytuacji, albo też drapieżnik poszczekuje lub warczy na ciebie, podejmij następujące działania:

- Unieś ręce i machaj nimi szeroko w powietrzu, to rozprzestrzeni twój zapach, sprawi też, że twoja sylwetka będzie lepiej widoczna.
- Pokrzykuj głośno, ostrym tonem w stronę wilka, to pozwoli mu zorientować się, że ma do czynienia z człowiekiem i że nie jest mile widziany.
- Jeśli zwierzę nie reaguje i nadal się zbliża, rzucaj w niego będącymi w zasięgu ręki przedmiotami.
- Nie uciekaj – drapieżniki instynktownie reagują pościgiem za uciekającym zwierzęciem, nie wykluczone, że podobnie będą reagować w przypadku ludzi.
- Wycofaj się powoli tyłem na bezpieczną odległość i dopiero, gdy masz pewność, że zwierzę odeszło, możesz przyspieszyć.
- Jeśli masz taką możliwość, to zrób zdjęcia zwierzęcia i zawiadom o zdarzeniu właściwą RDOŚ i Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”.

Przydatne kontakty:

Spis kontaktów do RDOŚ znajduje się na stronie internetowej www.gdos.gov.pl

Kontakty ze Stowarzyszeniem dla Natury „Wilk” znajdują się na stronie internetowej www.polskiwilk.org.pl

Autor: dr hab. Sabina Nowak – Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”